

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۱۵ دقیقه

نام آزمون: روانشناسی درس پنجم تستی

تاریخ آزمون:

۱) به ترتیب کدام گزینه صحیح یا غلط بودن عبارت‌های زیر را بیان می‌کند؟

- به اثر نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمانی نامشخص «اثر نهفتگی» می‌گویند.
- قدم نهایی و مهم در حل مسئله، بازبینی و اصلاح راه‌حل‌هاست که مرحله سوم حل مسئله محسوب می‌شود.
- در صورتی که فرد با به‌کارگیری روش‌های مطالعه قدیمی نتوانست پیشرفت کند، باید به راه‌حل‌های جایگزین فکر کند.
- افرادی که مسائل را به‌خوبی حل می‌کنند، دوست دارند از راه‌حل‌های جدید استفاده کنند.

۱) غ - غ - غ - غ   ۲) ص - غ - غ - ص   ۳) غ - ص - غ - ص   ۴) غ - غ - غ - ص

۲) چهار دانشجوی روانشناسی برای آگاهی از عوامل روان‌شناختی مؤثر در ابتلا به اعتیاد به مواد مخدر، به کمپ‌های ترک اعتیاد و مراکز نگهداری معتادان مراجعه می‌کنند. در اقدام بعدی هر یک از آن‌ها روش متفاوتی را برای ادامه بررسی‌ها در پیش می‌گیرند. با توجه به روش‌های حل مسئله آن‌ها، کدام دانشجو از روش بارش مغزی استفاده می‌کند؟

- ۱) دانشجوی الف: به انجام مصاحبه‌های متعدد با افراد مختلف پرداخت.
- ۲) دانشجوی ب: به بررسی اطلاعات فرعی موجود پرداخت.
- ۳) دانشجوی ج: پس از مشاهدات اولیه، به بررسی این گزاره پرداخت که اختلالات رشد در کودکی در ابتلا به اعتیاد مواد مخدر مؤثر است.
- ۴) دانشجوی د: گام به‌گام، عوامل روان‌شناختی مؤثر را بررسی کرده تا در نهایت به یک نتیجه‌گیری کلی دست یابد.

۳) صحیح یا غلط بودن عبارت‌های زیر در کدام گزینه به‌ترتیب آمده است؟

- الف) حل مسئله به معنای یافتن کوتاه‌ترین راه‌حل برای رسیدن به هدف بدون در نظر گرفتن شرایط موجود است.
- ب) اصولاً ما زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات ما نامحدود باشد.
- پ) یادگیری حاصل از حل مسئله در مقایسه با سایر یادگیری‌ها قابل تعمیم است.
- ت) این مسئله که «علت شکل‌گیری پدیده ریزگردها در کشور ما چیست؟» یک مسئله بد تعریف شده است.

۱) ص - غ - ص - غ   ۲) غ - ص - غ - غ   ۳) ص - ص - غ - ص   ۴) غ - غ - ص - غ

۴) گزاره «تجربه طولانی مطالعه کتاب، از طریق تلفن‌های هوشمند، مطالعه کتاب به صورت فیزیکی را دشوار می‌کند»، با کدام یک از عوامل مؤثر در حل مسئله مرتبط است و کدام عبارت درباره آن نادرست است؟

- ۱) انتقال - کودکان بیشتر در معرض این پدیده قرار می‌گیرند.
- ۲) انتقال - اغلب موجب تسهیل حل مسئله می‌شود.
- ۳) نهفتگی - نادیده گرفتن عوامل مانع حل مسئله جدید، باعث فراموشی می‌گردد.
- ۴) نهفتگی - تکرار تکلیف جدید، دستیابی به راه‌حل مسئله جدید را تضمین می‌کند.

۵) در کدام یک از گزینه‌های زیر، هر ۲ ویژگی ذکر شده، ویژگی مسئله «خوب تعریف نشده» است؟

- ۱) ابهام در موقعیت اولیه - تعریف دقیق هدف
- ۲) ابهام در راهبردهای در دسترس - ابهام در موقعیت اولیه
- ۳) ابهام در ارزیابی راه‌حل - نبود فهرست اقدامات در دسترس
- ۴) عدم امکان تضمین دستیابی به هدف - عدم دسترسی به راه‌حل جایگزین

۶) به ترتیب هر یک از عبارات زیر با کدام یک از انواع مسئله مرتبط است؟

- الف) تلاش آتش‌نشانان برای رهایی کودک گرفتار بین آوار
- ب) تنها عدد اول زوج است
- ج) با استفاده از قواعد بازی به کیش کردن حریف مقابل برسیم
- د) ریشه‌یابی علل مشکلات اقتصادی

- ۱) خوب تعریف شده - خوب تعریف شده - بد تعریف شده - بد تعریف شده
- ۲) خوب تعریف شده - بد تعریف شده - خوب تعریف شده - خوب تعریف شده
- ۳) بد تعریف شده - خوب تعریف شده - خوب تعریف شده - بد تعریف شده
- ۴) بد تعریف شد - خوب تعریف شده - خوب تعریف شده - خوب تعریف شده

۷ کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ در جریان حل مسئله باید موقعیت فعلی مشخص باشد.
 ۲ حل مسئله یک فرآیند تحت کنترل است.
 ۳ زمانی احساس مسئله می‌کنیم که ندانیم هدف چیست.
 ۴ عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود.

۸ وجه تمایز یادگیری حاصل از مسئله در مقایسه با سایر یادگیری‌ها چیست؟

- ۱ قابل تبدیل بودن
 ۲ قابل تعمیم بودن
 ۳ منطقی بودن
 ۴ منحصر به فرد بودن

۹ در کدام گزینه مراحل حل مسئله به ترتیب به‌طور صحیح آمده است؟

- ۱ به کارگیری روش‌های مناسب ← تشخیص مسئله ← بازیابی و اصلاح راه‌حل ← ارزیابی راه‌حل ← انتخاب راه‌حل‌های جایگزین
 ۲ تشخیص مسئله ← به کارگیری روش‌های مناسب برای حل مسئله ← بازیابی و اصلاح راه‌حل ← انتخاب راه‌حل جایگزین ← به کارگیری روش‌های نهایی
 ۳ به کارگیری روش‌های مناسب ← بازیابی و اصلاح راه‌حل ← انتخاب راه‌حل‌های جایگزین ← ارزیابی راه‌حل ← انتخاب راه‌حل براساس نتیجه بهتر
 ۴ تشخیص مسئله ← به کارگیری روش‌های مناسب برای حل مسئله ← ارزیابی راه‌حل ← بازیابی و اصلاح راه‌حل ← انتخاب راه‌حل‌های جایگزین

۱۰ با توجه به اهمیت تجربه گذشته در توانایی حل مسئله، این موضوع که کسی که دوچرخه‌سواری بلد باشد موتورسواری را زودتر یاد می‌گیرد، همه موارد زیر را خاطر نشان می‌کند، به جز .....

- ۱ کسی که روش‌های حل مسئله را می‌داند، در موقعیت‌های جدید از آن روش جهت حل مسئله استفاده می‌کند.
 ۲ اثر تجربه گذشته همیشه در فرایند یادگیری تأثیر آسان‌کننده‌ای دارد.
 ۳ تأثیر یادگیری‌های گذشته بر حل مسئله را انتقال می‌گویند.
 ۴ تجربه گذشته فرد در دوچرخه‌سواری، می‌تواند یادگیری موتورسواری را آسان نماید.

۱۱ یکی از هدف‌های مهم نظام ..... ، پرورش افرادی است که بتوانند بر مسائل و مشکلات خود در زندگی روزمره غلبه کنند.

- ۱ سیاسی
 ۲ فرهنگی
 ۳ خانواده
 ۴ تعلیم و تربیت

۱۲ یادگیری حاصل از حل مسئله، در مقایسه با سایر یادگیری‌ها، قابل ..... است.

- ۱ تخصیص
 ۲ تبدیل
 ۳ تعمیم
 ۴ تفهیم

۱۳ در ارتباط با عوامل مؤثر بر حل مسئله، بن‌بست چه زمانی ایجاد می‌شود و راه خروج از آن چیست؟

- ۱ زمانی ایجاد می‌شود که حل‌کننده مسئله به کمک تجربه گذشته خود قادر به حل مسئله نباشد - ایجاد موقعیت‌های جدید و خرد کردن مسائل
 ۲ زمانی ایجاد می‌شود که حل‌کننده مسئله به کمک تجربه گذشته خود قادر به حل مسئله نباشد - تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله
 ۳ زمانی ایجاد می‌شود که حل‌کننده مسئله با نگاه فعلی قادر به حل آن مسئله نباشد - ایجاد موقعیت‌های جدید و خرد کردن مسائل
 ۴ زمانی ایجاد می‌شود که حل‌کننده مسئله با نگاه فعلی قادر به حل آن مسئله نباشد - تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله

۱۴ امید در حل مسائل اقتصاد به‌جای استفاده از روش‌های طولانی و زمان‌بر از روش حذف گزینه استفاده می‌کند و سعی می‌کند تا از حذف گزینه‌های نادرست به جواب صحیح برسد. به ترتیب او از کدام روش حل مسئله استفاده می‌کند و روش او از نوع کدام نوع روش‌های حل مسئله می‌باشد و ویژگی این روش چیست؟

- ۱ روش بارش مغزی - اکتشافی - نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارند و در حداقل زمان به نتیجه می‌رسند.
 ۲ روش خرد کردن مسئله - تحلیلی - به دلیل محدودیت زمانی افراد تمایل دارند از این روش استفاده کنند.
 ۳ روش شروع از آخر - اکتشافی - اعتبار راه‌حل‌های این روش با گذشت زمان به شدت متزلزل می‌شود.
 ۴ روش شروع از آخر - اکتشافی - از قواعد شخصی تبعیت می‌کند و ما را در دستیابی به نتیجه کمک می‌کند.

۱۵) در فرایند بازی شطرنج، هریک از موارد زیر به ترتیب به کدام ویژگی مسئله اشاره دارد؟

الف) عدم داشتن درک ناقص از بازی شطرنج

ب) شناسایی موانع احتمالی در بازی

ج) عدم استفاده از راه‌حل‌های منطقی

د) انتخاب مهره درست و حرکت هوشمندانه

۱) تحت کنترل بودن فرایند و جریان حل مسئله - محدود بودن توانمندی - هدفمند بودن - مشخص بودن موقعیت فعلی یا مبدأ

۲) محدود بودن توانمندی - مشخص بودن موقعیت فعلی یا مبدأ - هدفمند بودن - تحت کنترل بودن فرایند و جریان حل مسئله

۳) هدفمند بودن - مشخص بودن موقعیت فعلی یا مبدأ - محدود بودن توانمندی - تحت کنترل بودن فرایند و جریان حل مسئله

۴) هدفمند بودن - محدود بودن توانمندی - مشخص بودن موقعیت فعلی یا مبدأ - تحت کنترل بودن فرایند و جریان حل مسئله

۱۶) به ترتیب، در ارتباط با موارد زیر کدام گزینه صحیح است؟

- عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها

- فرایند و جریان تحت کنترل بودن مسئله

۱) میزان انحراف در استفاده از راه‌حل بیشتر می‌شود. - مستلزم آگاهی تام نسبت به موضوع است.

۲) سردرگمی در پیدا کردن راه‌حل بیشتر می‌شود. - موقعیت فعلی و مبدأ خود را مشخص می‌کنیم.

۳) در شناسایی مسئله نقص پیدا می‌کنیم. - میزان انحراف در انتخاب راه‌حل کم می‌شود.

۴) به سوی راه‌حل‌های غیرمعمول می‌رویم. - میزان جدیت ما افزایش می‌یابد.

۱۷) کدام مورد، در خصوص مسئله‌ای که از روش «بارش مغزی» برای حل آن استفاده شده، درست است؟

۱) با اطمینان کامل، مسئله حل شده است.

۲) تمام راه‌حل‌های ممکن، مطرح شده است.

۳) مسئله اصلی به چند مسئله فرعی تقسیم شده است.

۴) براساس قواعد منطقی و ذهنی یک راه‌حل مشخص پیشنهاد شده است.

۱۸) تعریف «مسئله»، «هدفمندی مسئله» و «حل مسئله» به ترتیب کدام است؟

۱)

عدم دستیابی فوری به یک هدف به دلیل موانع مشخص با توجه به امکانات و توانمندی‌های محدود - داشتن درک کاملی از مسئله - یافتن بهترین راه‌حل برای رسیدن به هدف در شرایط موجود

۲)

دستیابی فوری به یک هدف به دلیل موانع مشخص با توجه به امکانات و توانمندی‌های محدود - داشتن درک کاملی از مسئله - یافتن بهترین راه‌حل برای رسیدن به هدف در شرایط موجود

۳) عدم دستیابی به بهترین راه‌حل رسیدن به هدف در شرایط موجود - تعریف صریح و دقیق هدف مسئله - دستیابی فوری به یک هدف با توجه به موانع و امکانات

۴) دستیابی به بهترین راه‌حل رسیدن به هدف در شرایط موجود - داشتن درک کاملی از مسئله - کسب موفقیت در نیل به یک هدف با امکانات محدود

۱۹) کدام گزینه دال بر انتقال مثبت نیست؟

۱) شخصی در حال ترجمه سومین کتاب خود است و در ترجمه عبارات آشنا، سرعت بیشتری دارد.

۲) شخصی در دومین سال تدریس خود، بهتر می‌تواند کلاس را مدیریت کند.

۳) شخصی سه سال است که دوچرخه سواری می‌کند، در حین یادگیری رانندگی با موتور، چند بار زمین می‌خورد، اما نهایتاً خیلی زود بر این مهارت مسلط می‌شود.

۴) شخصی با وجود اینکه مکانیک کار است، اما با خودروی جدیدی مواجه شده که هیچ چیزی از آن سر در نمی‌آورد.

۲۰) در رابطه با «اثر انتقال»، چند گزاره از میان گزاره‌های زیر نادرست هستند؟

- اثر انتقال همیشه موجب آسان‌تر شدن حل مسئله می‌شود.

- پیروی صرف از تجربه گذشته، راه‌گشا نیست.

- هنگامی که در حل مسئله به بن‌بست می‌رسیم، می‌بایست از تجربه‌های گذشته خود استفاده کنیم.

- تجربه‌های گذشته در صورت نگاه تازه به مسئله و بازنمایی آن در ذهن، راه‌گشا خواهند بود.

۴) چهار

۳) سه

۲) دو

۱) یک

پاسخنامه تشریحی

۱) افرادی که مسائل را به خوبی حل می‌کنند دوست دارند از راه‌حل‌های جدید استفاده نمایند. تشریح عبارت‌های نادرست:

- به اثر نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمانی مشخص «اثر نهفتگی» می‌گویند.
- بازیابی و اصلاح راه‌حل، مرحله چهارم حل مسئله می‌باشد.
- کسی که با به‌کارگیری روش مطالعه جدید نتوانست پیشرفت کند، باید به راه‌حل‌های جایگزین فکر کند.

۲) در روش بارش مغزی، همه راه‌حل‌های احتمالی که فکر می‌کنیم در پاسخ به یک مسئله می‌تواند درست باشد، ارائه می‌کنیم. تشریح عبارت‌های غلط:

- الف) حل مسئله به‌معنای یافتن بهترین راه‌حل برای رسیدن به هدف با توجه به شرایط موجود است.
- ب) اصولاً ما زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات ما محدود باشد.
- ت) این مسئله یک مسئله خوب تعریف شده است.

۴) تأثیر یادگیری‌های گذشته بر حل مسئله را انتقال می‌گویند که همیشه تأثیر مثبتی ندارد و در انتقال منفی یادگیری گذشته موجب عدم موفقیت در حل مسئله جدید می‌شود. کودکان چون تجربه کمتری دارند، کمتر در معرض پدیده انتقال قرار می‌گیرند.

۵) با توجه به شاخص‌های زیر، مسئله‌ها به دو گروه «خوب تعریف شده» و «خوب تعریف نشده» تقسیم می‌شود:

۱- شناسایی موقعیت اولیه

۲- فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس

۳- تعریف دقیق هدف

۴- امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف

۶) الف) در مثال آتش نشانان، اقدامات استاندارد مشخصی نداریم و نمی‌دانیم آیا اقدامات آتش نشانان موجب رهایی کودک می‌شود یا خیر. پس مسئله از نوع بد تعریف شده می‌باشد.

در عبارت‌های (ب) و (ج)، موقعیت‌های اولیه و اقدامات احتمالی آن مشخص است و قوانین کاملاً استاندارد هم وجود دارد پس مسئله خوب تعریف شده است.

در عبارت (د) مسئله‌ای از نوع مسائل علوم انسانی است و مسائل این چنینی عمدتاً بد تعریف شده‌اند.

۷) زمانی احساس مسئله می‌کنیم که بدانیم هدف چیست.

۸) یادگیری حاصل از حل مسئله در مقایسه با سایر یادگیری‌ها، قابل تعمیم است. یعنی در موقعیت‌های مشابه دیگر هم قابل استفاده است.

۹) مراحل حل مسئله به ترتیب عبارت‌اند از:

تشخیص مسئله ← به‌کارگیری روش‌های مناسب ← ارزیابی راه‌حل ← بازیابی و اصلاح راه‌حل ← انتخاب راه‌حل‌های جایگزین

۱۰) اثر تجربه گذشته، همیشه تأثیر آسان‌کننده‌ای برای حل مسئله ندارد.

۱۱) یکی از هدف‌های مهم نظام تعلیم و تربیت، پرورش افرادی است که بتوانند بر مسائل و مشکلات خود در زندگی روزمره غلبه کنند.

۱۲) یادگیری حاصل از حل مسئله، در مقایسه با سایر یادگیری‌ها، قابل تعمیم است.

۱۳) بن‌بست، زمانی ایجاد می‌شود که حل‌کننده مسئله با نگاه فعلی قادر به حل آن مسئله نباشد. راه خروج از این بن‌بست، تغییر نگاه فرد و تغییر بازتابی آن مسئله است.

۱۴) امید در حل مسائل از روش «مهندسی معکوس» که نمونه‌ای از روش‌های شروع از آخر است، استفاده کرده است. روش شروع از آخر از جمله روش‌های اکتشافی می‌باشد که نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارد و در حداقل زمان به راه‌حل می‌رسد؛ اما اعتبار آن راه‌حل‌ها با گذشت زمان به شدت متزلزل می‌شود.

۱۵) به ترتیب هریک از موارد ذکر شده به هدفمند نبودن بازی شطرنج، مشخص بودن موقعیت فعلی یا مبدأ، محدود بودن توانمندی و تحت کنترل بودن فرایند و جریان بازی شطرنج اشاره دارد.

۱۶) گزاره اول:

میزان انحراف و راه‌حل‌های غیرمعمول را معادل با راه‌حل‌های غیرمنطقی در نظر بگیرید که از عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها ناشی می‌شوند. گزاره دوم:

فرایند و جریان تحت کنترل بودن مسئله، نشان می‌دهد که فردی که در حال حل مسئله است به آنچه انجام می‌دهد آگاهی کامل دارد.

۱۷) یکی از شیوه‌های حل مسئله (بارش مغزی) این است که همه راه‌حل‌های احتمالی که فکر می‌کنیم در پاسخ به یک مسئله می‌تواند درست باشد، ارائه شود.

۱۸) - عدم دستیابی فوری به یک هدف مشخص به دلیل موانع مشخص با توجه به امکانات و توانمندی‌های محدود، مسئله نام دارد.

- زمانی احساس مسئله می‌کنیم که بدانیم هدف چیست. وقتی هدف روشن نباشد، درک از مسئله ناقص خواهد بود.

- حل مسئله به معنای یافتن بهترین راه‌حل برای رسیدن به هدف با توجه به شرایط موجود است.

۱۹) ۱ ۲ ۳ ۴

در گزینه ۴، تجربه گذشته تأثیر مثبتی نداشته و باعث راهگشایی نشده است.

نکته: در گزینه ۳ با وجود چندبار شکست خوردن، یادگیری مهارت تسهیل شده است.

۱ ۲ ۳ ۴ ۲۰ اثر انتقال همیشه موجب آسان کردن راه حل نیست، زیرا پیروی صرف از تجربه گذشته موجب عدم موفقیت می شود. تجربه در صورت بازیابی، راهگشای مفیدی خواهد بود. همچنین راه خروج از بن بست در حل مسئله تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله در ذهن است.

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴